

Učení se abstraktních symbolů – vlajky států

Další velmi důležitou fází programu „NTC systém učení“ je stimulace vývoje asociativního myšlení. Je to jeden z nejtěžších procesů, které se musí dítě naučit. Abychom u dětí mohli rozvíjet asociativní myšlení, je nezbytné, aby se děti nejdříve naučily abstraktní symboly. Abstraktní symboly je vhodné, abychom trénovaly již od nejranějšího věku dítěte. Dítě se denně setkává a osvojuje si konkrétní symboly (jako je např. pes, strom, plot apod.), ale je důležité, aby si osvojilo i abstraktní symboly. Díky naučeným abstraktním symbolům pak můžeme rozvíjet jejich myšlení a přejít tak k další fázi metody a to učení se asociací.

My jsme pro letošní školní rok zvolili, že se s dětmi pustíme do učení se vlajek států. Zpočátku jsme k tomu byli trochu nedůvěřiví. Báli jsme se, že to děti nebude bavit, učit se „nějaké“ vlajky. Ale během několika dnů jsme zjistili pravý opak. Děti to nesmírně zaujalo, a když jsme viděli jejich zájem o ty vlajky, tak nás to v naší práci povzbudilo. I děti, které nebaví běžné činnosti, vlajky opravdu nadchly. Největším potěšením pro nás byla zpětná vazba od dětí. Děti začaly samy nosit z domova namalované vlajky, které jsme se učily. Dokonce nosily i nové vlajky, které si doma samy vyhledaly. Jejich obrázky vlajek jsme pak vystavily na dveře třídy, aby si je mohly během dne prohlížet a s kamarády opakovat. Mysleli jsme, že učení se vlajek bude pro některé děti těžké, vzhledem k tomu, že naše třída je heterogenní a jsou zde děti od 3 do 6 let. Ale i ty malé děti to baví a některé si dokonce pamatují víc vlajek než jejich starší kamarádi.

Dlouho jsme přemýšleli, v jaké části dne se budeme vlajkám věnovat. Nakonec se nám osvědčili „chvilky“ před obědem. Děti jsou „vyběhané“ z pobytu venku a mají tak zase pozornost a chuť poznávat něco nového. Stal se z toho náš „vlajkový rituál“, který se snažíme pravidelně dodržovat. Zpočátku jsme děti s vlajkami seznámily, procvičovaly a poznávaly nové. Postupem času jsme pak objevovali, co všechno s těmi abstraktními symboly můžeme dělat. Napadali nás nové hry a činnosti s nimi, které níže uvedu. Abstraktním symbolům se nevěnujeme jen v té chvilce před obědem. I v průběhu dne, pokud máme chvilku, si s dětmi zopakujeme vlajky, prohlížíme si knihy a encyklopedie o vlajkách i o daných zemích, hrajeme vlajkové pexeso apod.

Příklady konkrétních aktivit při práci s abstraktními symboly:

➤ **Poznávání jednotlivých vlajek**

- na základě vizuálního materiálu (dětem ukazují jednotlivé vlajky a oni je pojmenovávají)

➤ **Třídění vlajek podle daných kritérií**

- podle barev
- podle typických znaků (vlajky se třemi pruhy, se dvěma pruhy, vlajky s křížem, s hvězdami...)
- podle počátečního písmena (vlajky, které začínají na písmeno A, I, Č...)

➤ **Hádanky (poznání vlajky podle jejího popisu)**

- dětem povím, jak daná vlajka vypadá a oni musí pouze podle popisu (bez vizuálního podkladu) poznat, o jakou vlajku jde
- děti si zde procvičují svoji vizuální představivost

➤ **Popis vlajky**

- je to podobná činnost jako předchozí, jen je to obráceně
- dětem řeknu název země a oni musí samy danou vlajku popsat (jaké má barvy, zda má nějaký obrázek apod.)

➤ **Hledání společných znaků**

- ptám se dětí, co mají na vlajce společného určité země (např. co má společného vlajka Rakouska a Německa, Švédska a Finska apod.)

➤ **Paměťové hry**

- „Kimova hra“ – dětem na chvíli ukážu 5 – 10 vlajek, poté vlajky schovám a oni musí říct, jaké vlajky viděly
- „Jaká vlajka chybí?“ – dětem ukážu opět 5 -10 vlajek, poté jednu vlajku schovám (otočím) a oni musí říct, která vlajka zmizela (postupně otáčím 2, 3, 4, 5 vlajek)
- „Která vlajka zmizela a která je nová?“ – je to obtížnější varianta paměťové hry (Dětem ukážu 5 – 10 vlajek, poté jednu vlajku dám pryč a místo ní dám vlajku novou. Děti mají za úkol říct, která vlajka zmizela a která je nová.)

- **Procvičení prostorových pojmů (nad, pod, vedle, před, za)**
  - každému dítěti dám jednu vlajku, kterou musí nejprve pojmenovat
  - poté umístí vlajku podle pokynu (položít vlajku vedle Polska, pod Řecko, za Rakousko, nad USA apod.)
  - děti zde procvičují nejen znalost jednotlivých abstraktních symbolů, ale také prostorové pojmy

- **Procvičení matematických představ**
  - s dětmi si nejprve opět pojmenujeme vlajky a postupně si je dáváme do jednotlivých řad
  - poté mají za úkol spočítat, kolik vlajek je v každé řadě, najít a přiřadit daná čísla k jednotlivým řadám (zatím máme číselnou řadu 1 – 10)
  - můžeme to udělat i naopak – dětem řeknu, aby našly např. číslo 5, pojmenovaly dané číslo a přiřadily k němu správný počet vlajek

- **Pohybové hry**
  - „Najdeš vlajku?“
    - vlajky rozmístím po celé třídě, děti chodí (běhají) mezi nimi, na daný signál musí najít vlajku, kterou řeknu
  - „Posbírej vlajky“
    - vlajky jsou rozmístěné po celé třídě, děti běhají mezi nimi, na daný signál se snaží posbírat co nejvíc vlajek
    - nasbírané vlajky si poté spočítají a pojmenují
  - „Schované vlajky“
    - vlajky schovám po celé herně, děti sedí na koberci a mají zavřené oči, na daný signál se snaží najít co nejvíc vlajek
    - po skončení hry si děti opět spočítají vlajky, které našly a pojmenují je před ostatními kamarády

- **Vlajkové pexeso**
  - klasické pexeso, ale s vlajkami (když děti najdou správnou dvojici, musí danou vlajku i správně pojmenovat)

- **Prohlížení si knížek o vlajkách a o daných zemích**
  - děti mají k dispozici několik knih o vlajkách a o zemích

- nejraději si je berou při odpočívání, kdy si je prohlížení s kamarádem, vyhledávají spolu nebo samy již naučené vlajky, ale také poznávání nové vlajky (jedna holčička umí číst, tak dětem vždy přečte, jak se daná vlajka jmenuje, nebo se jdou zeptat paní učitelky)
- **Skládání rozstříhaných vlajek**
  - děti mají za úkol poskládat rozstříhanou vlajku (buď samy, nebo s kamarádem), poté danou vlajku pojmenují
- **Kreslení vlajek**
  - děti si samy od sebe ve volných hrách či doma kreslí již naučené vlajky
  - někdy nakreslí i novou vlajku, kterou si doma vyhledaly v knížce
  - také si kreslí svoje „vlastní“ vlajky
- **Postavení vlajky ze stavebnic**
  - děti opět ukázaly zájem o vlajky tím, že si samy ve spontánních činnostech postavily vlajky z různých plastových stavebnic (samozřejmě jen ty jednoduché, ve kterých jsou jen pruhy – např. Rakousko, Polsko, Německo, Francie apod.)